

**BARTIMÉUS
GEEN BLINDEN -
INSTITUUT MEER**

ZELF RICHTING KIEZEN

**KEN JE
RECHTEN**

BETROKKEN FAMILIES

DOE MEE **WAT JE VERHAAL OOK IS
JOUW VERHAAL TÉLT**

**BLIJ
VERDRIETIG
OPGELUCHT
BOOS WOEST
ONZEKER**

**Meedoen betekent voor iedereen wat anders,
zeker voor cliënten van Bartiméus Wonen met
meervoudige beperkingen.**

Zij zijn vaak hun hele leven afhankelijk van professionele ondersteuning. Hoe meer ondersteuning mensen nodig hebben, hoe meer hun leven zich afspeelt in een beschermde omgeving. De veranderingen en beslissingen in de zorg zijn voor hen en hun familie vaak ingrijpend. Om zaken aan de orde te stellen kunnen cliënten, familie en vertegenwoordigers terecht bij de Cliëntenraad. De Cliëntenraad signaleert wat goed gaat en wat niet goed gaat, of wat anders kan en bespreekt dit met de directie.

Mensen met een visuele en een bijkomende beperking kunnen alleen meedoen als we luisteren naar hun individuele behoeften en ervaringen, hun familie en professionals.

**SAMEN ÉCHT IETS
BEREIKEN**

**Is een Cliëntenraad nog wel nodig nu
de politiek en zorgverzekeraars zoveel
bepalen in de zorg?**

Binnen Bartiméus zitten we in roerige tijden. De overstap naar kleinere wooneenheden is fijn voor de bewoners, maar zorgde wel voor grote veranderingen. In 2013 zijn ongeveer 200 bewoners van Bartiméus verhuisd naar een andere woonruimte, met meer privacy en woonplezier. Ook in 2014 is nog een groep bewoners verhuisd. Maar een verhuizing brengt ook veel onrust en stress teweeg. Dat geldt voor iedereen, maar zeker voor mensen met een visuele beperking die in een nieuwe omgeving opnieuw 'hun weg moeten vinden'.

Maar niet alleen verbouwen en verhuizen zorgden voor onrust. Ook een reorganisatie hakte er fors in. Zo komen bewoners tegenwoordig niet alleen meer hun vertrouwde HBO-geschoolde begeleiders op de woongroepen tegen, maar ook huishoudelijke medewerkers. Bewoners gaan nu negen dagdelen naar de dagbesteding en lunchen en rusten daar. Tot 16.00 uur gaan veel woningen dicht. Op iedereen binnen Bartiméus had deze reorganisatie een grote invloed. Juist dan is een cliëntenraad belangrijk. Welke keuzes worden gemaakt en welke uitwerking heeft dit op onze bewoners en de cliënten in de dagbesteding?

De omslag was dringend nodig om ook financieel een gezonde instelling te blijven. Veel bewoners en medewerkers zijn nu gelukkig weer wat gewend aan de nieuwe situatie. Dat geeft rust. Ook denk ik dat het goed is dat we 'de driehoek van Chiel Egberts' ingevoerd hebben. Ouders en begeleiders vormen de basis van deze driehoek, maar de cliënt staat bovenaan. Niet de medewerkers of ouders en vertegenwoordigers beslissen over het hoofd van de bewoner, maar de cliënt is het uitgangspunt. Cliënten en hun familie weten letterlijk 'als geen ander' wat het is

om te leven met een handicap. Zij zijn ervaringsdeskundig. Professionals hebben in hun werk deze ervaringen nodig. Daarom blijft een cliëntenraad altijd nodig. Als brug tussen de professional en de cliënt.

Wat is onze taak voor de toekomst? De overheid draait de financiële duimschroeven aan en zorgverzekeraars krijgen een steeds grotere invloed. Achterover leunen is er dus niet bij. De leden van de cliëntenraad hebben twee belangrijke aandachtspunten benoemd voor de komende jaren: kwaliteit van zorg en veiligheid op alle gebied voor onze bewoners en cliënten. Gelukkig behandelt het bestuur van Bartiméus ons als een serieuze gesprekspartner. Zo kunnen we samen écht iets bereiken voor onze bewoners en cliënten!

Lou Kimpen
voorzitter cliëntenraad
Bartiméus Wonen

EEN HEEL NORMAAL MENS

Volgens mij ben ik een heel normaal mens, ik zie alleen vanaf mijn geboortestadium.

Ik woon zelfstandig in een appartement van Bartiméus en werk op de dagbestedingswerkplaats van Bartiméus in Driebergen. Wel heb ik elke dag hulp nodig, bijvoorbeeld met de boodschappen. En sommige praktische dingen vind ik lastig om te leren. Zo duurt het even voor ik iets simpels als een ei koken doorheb. Maar verder ben ik een heel normaal mens.

Ik luister veel naar boeken, naar de radio en naar muziek. Zo zet ik graag een lekker rocknummer van de Pixies op. Ook ben ik lid van de VPRO en luister ik elke dag naar de Telegraaf. Dat klinkt misschien gek, als VPRO-lid de Telegraaf 'lezen', maar dit is de enige krant die een luisterversie heeft voor de Orion webbox. Dit klinkt allemaal heel normaal toch? En natuurlijk, doordat ik boeken lees, de krant bijhoud en VPRO-programma's volg, heb ik een mening over allerlei zaken. En die mening is misschien anders dan de mening van iemand die alleen maar naar "Ik Hou van Holland" op RTL kijkt. Maar ben ik daarom een wijsneus?

Nou, dan maar een wijsneus. Want ik mag dan blind zijn, ik ben niet dom of achterlijk. Dat geldt natuurlijk niet alleen voor mij, maar voor alle mensen met een visuele beperking. En als ze daarnaast een verstandelijke beperking hebben, moet je ze nog steeds met respect behandelen en kun je ze gewoon naar hun mening vragen.

Een voorbeeld: het is toch raar dat binnen Bartiméus de stem van de cliënt niet gehoord wordt als bijvoorbeeld een stagiaire wordt beoordeeld? Of een nieuwe medewerker wordt aangenomen? Vraag ons gewoon: wat vinden jullie van deze persoon? En neem dat dan mee in de procedure.

Natuurlijk is dan wel de vraag: hoe organiseren we dat? Gelukkig hebben we voor cliënten binnen Bartiméus al veel mogelijkheden om invloed uit te oefenen. Zo zit ik zelf in de Cliëntenraad Wonen en in de Medewerkersraad van de sector Dagbesteding. Maar we hebben bijvoorbeeld ook Huiskameroverleggen en cliënten kunnen altijd naar mij toekomen om hun punten in te brengen.

Rest nog dat ook de professionals ons als serieuze gesprekspartner moeten zien. Daar valt nog wel een slag te maken!

Leo Koopman

Jopie Nooren
voorzitter raad van bestuur
Bartiméus

SAMEN WERKEN AAN EEN GOEDE ZORG

Goede en op de behoefte en wensen van de bewoner afgestemde zorg kan alleen tot stand komen in dialoog en door samenwerking tussen bewoners, wettelijke vertegenwoordigers en medewerkers.

Gelukkig hebben we bij Bartiméus medewerkers die met veel inzet en kennis van zaken daar elke dag hun bijdrage aan leveren. We zijn ervan overtuigd dat de zorg en ondersteuning nog beter en op maat wordt als u erbij betrokken bent. De cliënt en zijn verwanten bepalen mee en zijn partner in de zorg, is de eerste pijler van ons strategisch beleid.

We leven in een tijd waarin steeds minder geld beschikbaar komt voor de zorg en de inhoudelijke eisen waaraan we moeten voldoen steeds strenger worden. Het is juist dan van belang en een uitdaging om met

elkaar in gesprek te zijn over wat wel en niet kan en samen te bepalen waar de prioriteiten liggen. Dat vergt creativiteit en oplossingsvermogen van iedereen. Ik ben blij dat de Cliëntenraad Wonen zich inzet om deze gesprekken op alle niveaus binnen onze organisatie vorm en inhoud te geven. Huiskameroverleggen en de projecten 'Pak de regie' en 'Vergroot je wereld' waar u in het Woonnieuws meer hebt kunnen lezen zijn daar goede voorbeelden van.

Het is goed en belangrijk dat de Cliëntenraad Wonen ook in gesprek is en blijft met de mensen wie hij vertegenwoordigt: de bewoners en hun verwanten. Deze krant is daarom ook een mooi initiatief dat ik van harte ondersteun. Ik wens u veel leesplezier.

Jopie Nooren

‘steeds
minder geld
voor de zorg’

WAT ZEGT ?

Sabine Muijrs

nu drie jaar directeur van Bartiméus Wonen

Mensen die wilsonbekwaam zijn, kunnen wél een mening hebben. Sabine Muijrs is nu drie jaar directeur van de Sector Wonen van Bartiméus. Hoe kijkt ze terug op de afgelopen periode, hoe ziet ze de toekomst? En hoe belangrijk is voor haar medezeggenschap en een goed functionerende cliëntenraad?

Bartiméus heeft de laatste tijd een grote ontwikkeling doorgemaakt, met een reorganisatie en nieuwbouw in Doorn, Zeist en Ermelo. Wat betekent dit voor bewoners en cliënten op de dagbesteding?

'We schakelen over van grootschalige bouw, met grijze betonblokken, lange gangen en grote wooneenheden naar kleine wooneenheden van zes à zeven bewoners. Ook de dagbesteding is nu gehuisvest in een nieuwe, frisse en eigentijdse ruimte. Voor iedereen binnen Bartiméus heeft zo'n verhuizing een grote impact. Zeker voor onze mensen met een visuele beperking, die in de nieuwe situatie letterlijk weer hun eigen weg moeten vinden. De hulp van familie en vrijwilligers is hierbij heel belangrijk. Maar op alle fronten is het een verbetering: het is geen eenheidsworst meer, het is veiliger, frisser, huiselijker en gezelliger. Met nieuwe apparatuur die goed werkt. Het is fijn om te merken dat de bewoners trots zijn op hun nieuwe huis. Hun huis is nog meer net als thuis geworden.'

geen eenheids-worst

Daarnaast hebben we een grote reorganisatie achter de rug. Dat was nodig om weer een financieel gezonde organisatie te worden. Veel zorginstellingen verkeren nu in zwaar weer. Door nu in te grijpen hebben we veel ellende voorkomen en kunnen we met vertrouwen naar de toekomst kijken.'

Bartiméus is groot, er werken zo'n 2.500 medewerkers en er wonen bijna 600 bewoners en ongeveer 10.000 mensen worden buiten de instelling ondersteund. Ook krijgen veel scholieren begeleiding. Het 'bedrijf' moet zich staande houden in een branche waar veel verandert en de financiële mogelijkheden krimpen. Waar ligt de uitdaging?

'Bartiméus is al lang geen blindeninstituut meer, maar een zorginstelling voor mensen met een visuele beperking. Ook slechtzienden hebben ondersteuning nodig. Als een slechtziende bijvoorbeeld in de trein een boek leest, omdat hij van dichtbij nog net kan lezen, maar bij het uitstappen zijn blindenstok pakt, dan denken sommige mensen dat hij de boel voor de gek houdt. Dat kan heel confronterend en pijnlijk zijn. Onze uitdaging is om de komende jaren naar de overheid en zorgverzekeraars te beargumenteren waarom mensen

met een visuele beperking hulp nodig hebben en waar die ondersteuning dan uit moet bestaan. We hebben te maken met de financiële kaders die de overheid biedt. De AWBZ vergoedt wel de basiszorg, maar niet de extra's. Dat zijn vaak juist de dingen die het leven leuk maken. Wie brengt bijvoorbeeld op zondag de bewoner naar de kapel, wie gaat mee om kleding te kopen? Het is niet meer vanzelfsprekend dat Bartiméus alles doet. Er zal voor dit soort extra's steeds vaker een beroep worden gedaan op familie, mantelzorgers en vrijwilligers. Daar is veel overleg en creativiteit voor nodig. We hebben elkaar keihard nodig. Maar het is het waard, het gaat tenslotte om onze bewoners en cliënten.'

De invloed van cliënten is belangrijk. Hoe serieus neemt de professional wat dat betreft de cliënt? Is er binnen Bartiméus een cultuuromslag nodig?

'In de zorg en ook bij ons heerst bij professionals nog wel eens de gedachte: wij weten wel wat goed voor je is. Dit is aanmatigend, en ook niet waar. Daar moeten we zo snel mogelijk vanaf. Ook mensen die niet kunnen praten, kunnen wél communiceren. En mensen die wilsonbekwaam zijn, kunnen wél een mening hebben. Wat doe je als zorgverlener bijvoorbeeld als een bewoner geïrriteerd of agressief is? Zet je er een hek omheen of probeer je door serieus te luisteren te ontdekken waar die irritatie vandaan komt. In 2013 hebben we al 20 teams getraind om hier goed mee om te gaan, in 2014 volgen nog eens 60 teams deze training.'

Hoe ziet u medezeggenschap en de rol van de Cliëntenraad Wonen?

'De Cliëntenraad Wonen is niet alleen het wettelijk inspraakorgaan, maar ook mijn kritisch klankbord. Ze stellen zich altijd constructief op en denken mee in moeilijke tijden en ze durven ook behoorlijk kritisch te zijn. Heel belangrijk is dat in de cliëntenraad naast clientvertegenwoordigers ook cliënten zitten. Die kijken vaak anders tegen zaken aan dan professionals of familie. De cliëntenraad speelde ook de afgelopen periode een belangrijke rol, bijvoorbeeld bij onderwerpen als de totstandkoming van de huiskamergesprekken, de nieuwbouw, kleinschalig leren en het inspiratietraject Vergroot je Wereld. Ik ben blij met de samenwerking met de cliëntenraad.'

Welke stijl past bij u als directeur? Bent u bijvoorbeeld een inspirator, ondernemer, regelaar of aanvoerder?

'Ik wil als directeur de randvoorwaarden scheppen zodat onze professionals hun werk goed kunnen doen en onze bewoners en cliënten de best mogelijke ondersteuning krijgen. Daarvoor moet je van alle rollen een beetje hebben. Als je bijvoorbeeld als inspirator de meest mooie ideeën inbrengt, maar je hebt aan het eind van het jaar 2 miljoen tekort, dan doe je het niet goed. En juist dat switchen tussen die rollen maakt mijn functie zo leuk. Of ik die eigenschappen allemaal bezit? Dat moeten anderen maar uitmaken.'

veel zorginstellingen in zwaar weer

ZORG 350.000

Juist in tijden van bezuinigen is de cliëntenraad belangrijk om ervoor te zorgen dat bewoners van Bartiméus, maar ook alle andere mensen met een visuele beperking en hun mantelzorgers hier niet de dupe van worden. Niet iedereen heeft een familielid dat kan helpen of een buurvrouw die de boodschappen wil doen.

In Nederland zijn 350.000 mensen blind of slechtziend en 800.000 mensen hebben langdurige zorg nodig. Het aantal mensen met een visuele beperking zal o.a. vanwege de vergrijzing toenemen. Ook wordt het steeds duidelijker dat bijna een kwart van de mensen met een verstandelijke beperking tevens een visuele beperking heeft. De kosten van de zorg stijgen. Daarom vindt de regering dat mensen eerst in hun eigen omgeving een oplossing moeten zoeken voor hun problemen en beperkingen. Moet de thuiszorg bijvoorbeeld elke dag langskomen om te helpen met wassen en aankleden of kan een van de kinderen of de buurvrouw dat doen? Als dat niet lukt, komt de zorg beschikbaar via gemeenten en zorgverzekeraars. En pas daarna de – dure – zorg in een instelling. Als het aan de overheid ligt zullen in de toekomst steeds minder mensen in een zorginstelling wonen. Alleen de meest kwetsbare mensen krijgen hier recht op. In de toekomst zullen steeds minder mensen in een verpleeghuis of beschermde woonomgeving als Bartiméus wonen. Tegelijkertijd wordt van zorginstellingen gevraagd op een goedkopere manier betere kwaliteit te leveren. Daarbij wordt ook op cliënten en bewoners een beroep gedaan. Waar hebben ze hulp bij nodig, maar ook: wat kunnen ze zelf?

“**kan de buurvrouw dat doen?**”

WERK IN UITVOERING

FOKKE & SUKKE BREKEN HET IJS

HÉ, JIJ DOET
TOCH COMMUNICATIE?

ZEG DAN
ES WAT?

Bartiméus schakelt sinds enkele jaren om van een instituut waar alles voor de cliënten bepaald wordt naar een moderne zorgorganisatie waar cliënten steeds meer zelf regie voeren over de zorg die ze krijgen. Hoe brengen we die regierol van de cliënt in de praktijk? De cliëntenraad is hierover continu in gesprek met directie en bestuur.

Het bestuur en de directie van Bartiméus onderschrijven dat anno 2014 cliënten en hun vertegenwoordigers keuzes moeten kunnen maken over de zorg die ze krijgen. Maar dan moet de organisatie daar wel op ingericht zijn. Afspraken of toezeggingen moeten waargemaakt kunnen worden. Anders zorgt dit voor veel onvrede.

Enkele voorbeelden van wensen en klachten van cliënten en vertegenwoordigers:

- Ik wil een andere dagbesteding, kan dat?
- Ik wil meer weten over de veiligheid van medicatie in het huis van mijn zoon.
- Hoe lopen de lijnen met de medische dienst?
- Ik ben niet akkoord met het advies van het eetteam. Hoe nu verder?

Soms wil iemand iets wat niet of moeilijk te organiseren is. Daar zijn vaak goede redenen voor, maar die moeten dan wel duidelijk zijn. En als er onbegrip ontstaat over de protocollen voor veiligheid en agressie, dan moet wel duidelijk uitgelegd worden waaróm deze regels er zijn.

Communicatie

Communicatie is dus belangrijk. Écht moeite doen om elkaar te verstaan en te begrijpen. Professionals hebben soms de neiging te veel af te gaan op hun kennis. Zij weten dan bijvoorbeeld al wat goed is voor de bewoner of medewerker op de werkplaats. Maar goede zorg begint met luisteren. Welke zorg wil de cliënt? En pas dan de kennis erbij halen om die zorg zo goed mogelijk in te vullen. Gelukkig is die kennis binnen Bartiméus volop aanwezig.

Heb jij suggesties waar het beter kan? De cliëntenraad zet alle punten die binnenkomen op een actielijst, onder de kop 'Werk in uitvoering'. Wordt vervolgd dus.

FAMILIE VERENIGING

Naast de Cliëntenraad Wonen komt ook de Familievereniging op voor de belangen van de bewoners van Bartiméus en hun familie en vertegenwoordigers. Waarom twee belangengroepen en wat is het verschil?

Voordat er sprake was van een cliëntenraad werden bewoners en hun familie bij de bestuurder vertegenwoordigd door de Familievereniging. 'Deze vereniging is dus de bakermat van de medezeggenschap', vertelt Lou Kimpen, voorzitter van de Cliëntenraad Wonen. 'Het waren toen vooral de ouders van de bewoners die met de bestuurder in gesprek gingen. Hun kinderen gingen vaak al op jonge leeftijd in de instelling wonen. De instelling lag vaak op grote afstand en contact via e-mail was nog niet mogelijk, maar de betrokkenheid van de Familievereniging is van oudsher groot.'

Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen

De Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen regelt de medezeggenschap binnen de zorgsector. Sinds 1998 is de cliëntenraad op basis hiervan de officiële gesprekspartner voor de bestuurders van Bartiméus. De bestuurder is bijvoorbeeld verplicht de cliëntenraad te informeren over beleidsvoornemens en de cliëntenraad heeft het recht om gevraagd en ongevraagd advies te geven.

Anno 2014 is het besturen van een zorginstelling als Bartiméus ingewikkelder geworden en is de relatie tussen cliënten, familie en bestuurders anders dan vroeger. Zo is Bartiméus gefuseerd met Sonneheerdt in Ermelo, blijven jongeren langer thuis wonen en kennen we nu het persoonsgebonden budget (PGB). Ook wordt de bestuurder gecontroleerd door een raad van toezicht.

'De Familievereniging is blijven bestaan, maar heeft niet de wettelijke status die de cliëntenraad wel heeft', aldus Kimpen. 'De cliëntenraad en de Familievereniging zijn het niet altijd met elkaar eens. Zo verschilden we van mening over de manier waarop de reorganisatie binnen Bartiméus zijn beslag moest krijgen. Maar we hebben een gemeenschappelijk belang: de cliënt. Daarom zijn we voorstander van een goede samenwerking.'

‘de
bakermat van
medezeggenschap’

OPEN DAG

ZATERDAG 15 MAART

Op zaterdag 15 maart staan de deuren van de Bartiméus locatie Doorn open tijdens de Open Dag van de Zorg 2014. Deze open dag wordt georganiseerd in het kader van de tweede Nationale Week van Zorg en Welzijn.

Omwonenden, familie, vrijwilligers en andere geïnteresseerden zijn van harte uitgenodigd om een kijkje te nemen bij Bartiméus. Zo zijn onder andere het Gezondheidscentrum en het gebouw de Weegbree (dagactiviteitencentrum) geopend. Bezoekers kunnen leuke kraampjes bekijken en een informatieve rondleiding volgen. Ook de raadsleden van de Cliëntenraad Wonen zijn aanwezig en gaan graag met je in gesprek.

Van 11.00 tot 16.00 uur is iedereen van harte welkom.
Op www.bartimeus.nl vind je het volledige programma.

ANDRIE STEFFERS INTERVIEWT
ANJET VAN DIJKEN OVER HAAR

BRUSSEN BOEK

In het Broers- en zussenboek interviewt journalist en schrijver Anjet van Dijken 36 kinderen en volwassenen. Zij vertellen in het boek over het leven met een broer of zus met een handicap. Het gaat over de rol die de familie, met name broers en zussen, binnen de zorg hebben. Anjet van Dijken is zelf de zus van Jalbert van Dijken. Jalbert is blind en verstandelijk beperkt en woont op Bartiméus.

De cliëntenraad vroeg een cliënt om Anjet te interviewen. Andrie Steffers ging de uitdaging aan en belde naar Frankrijk, waar ze tegenwoordig woont.

Andrie : ‘Bonjour! Een eerste vraag: hoe ben je begonnen met het schrijven van het boek?’

‘Goede vraag! Ik begon aan het boek toen ik naar Frankrijk verhuisde. Ik had drie jaar bij de BNR Nieuwsradio gewerkt. Bij de radio had ik korte stukjes geschreven, maar nu kreeg ik de tijd om langere artikelen te schrijven. Toen tijdschriften deze artikelen meteen plaatsten, dacht ik: dan ben ik nu klaar om het Broers- en zussenboek te schrijven! Want zo’n boek was er nog niet.’

Andrie : ‘Waarom dit boek?’

‘Eigenlijk was ik zelf op zoek naar zo’n boek. Want bij Jalbert en mij was het net anders dan bij andere broers en zussen. Doordeweeks was Jalbert voor mij altijd ver weg, op Bartje. Dan vroeg ik me af: heeft hij het wel leuk daar? Wat doet hij daar de hele dag op school? Ik vond het ook ongezeellig. En toen mijn ouders onverwacht overleden op mijn negentiende jaar, vroeg ik mij af: hoe moet ik nu voor hem zorgen? Want hij is wel mijn broer... En misschien wordt hij wel honderd: moet ik dan 80 jaar in de buurt wonen? Toen dacht ik: hoe zouden anderen met dit soort vragen omgaan?’

Andrie : ‘Komt het boek ook in de gesproken vorm?’

‘Jazeker, en ook nog met mijn stem! Dit was de grootste wens van Jalbert. Afgelopen december heb ik mijn columns en inleiding ingelezen. Het boek komt op 14 juli uit bij de Dedicon.’

Dank je voor het interview. Nog een ding: hoe zeg je ‘tot ziens’ in het Frans?’

‘Au Revoir.’

Andrie : ‘Nou tot ziens!’

Jalbert en Anjet zitten op zaterdag 15 maart samen bij de ‘Broers- en zussenboekstand’ op de ‘Open Dag van de Zorg’. Op YouTube kun je de hele boekpresentatie bekijken. Tik in: ‘Brussenboek’.

PARTICIPATIE SAMENLEVING

Ineens was dat woord daar: participatiesamenleving. De overheid wil minder geld uitgeven aan de zorg en legt een deel van de verantwoordelijkheid voor die zorg terug bij de samenleving. Bij familie, burens, kennissen, mantelzorgers. Het woord verzorgingsstaat lijkt een stille dood gestorven. Vergeleken met andere delen van de wereld kent Nederland een uitstekende, maar dure gezondheidszorg.

De regering wil de gezondheidszorg anders organiseren. Met mantelzorgers en vrijwilligers die steeds belangrijker worden. Maar mensen zijn deze nieuwe rol niet gewend. Misschien willen ze de ander best helpen, maar ze willen zich niet opdringen of de professional voor de voeten lopen. De cliëntenraad is ervan overtuigd dat de zorg verbetert als er goede afspraken worden gemaakt over de samenwerking tussen professionals, bewoners, mantelzorgers en vrijwilligers. Daarom wil de cliëntenraad een brug slaan tussen formele en informele zorg, tussen professional en familie.

HUISKAMER GESPREKKEN

Tijdens huiskamergesprekken kunnen bewoners van Bartiméus en hun vertegenwoordigers meepraten over het leven in de woning. De cliëntenraad is groot voorstander van deze nieuwe vorm van medezeggenschap.

Tijdens het huiskameroverleg worden soms stevige discussies gevoerd. Alle dagelijkse zaken kunnen aan de orde komen, van de was tot wanorde in de kasten. Zo waren ouders en bewoners vorig jaar ontevreden over de hygiëne in een van de huizen: stof onder de bedden, geen WC-rollen op het toilet en kamers niet goed opgeruimd. Naar aanleiding van het huiskameroverleg is toen een plan gemaakt waarin bewoners naar hun mogelijkheden taken toebedeeld kregen en samen met het team hun eigen kamer zo netjes mogelijk houden. Het 'natte' schoonmaken gaat nu vlugger en zonder oponthoud.

Bereikbaarheid

Tijdens de bouwwerkzaamheden zorgde ook de gebrekkige bereikbaarheid voor onrust. Regelmatig was er geen telefoonverbinding mogelijk. Dat gaf bij het thuisfront een onveilig gevoel. Afgesproken werd vaker te e-mailen en op afgesproken tijden te bellen.

Meer begrip

Tijdens de huiskamergesprekken leren cliënten, vertegenwoordigers en het verzorgend team elkaar beter kennen. Door naar elkaar te luisteren ontstaat over en weer meer begrip. Verzorgers snappen de zorgen van de ouders en ouders begrijpen op hun beurt dat ze zich soms moeten aanpassen aan het 'groepsbeleid'. Begrip kweekt saamhorigheid. Ouders helpen mee met uitjes zoals de fietsvierdaagse. Via een e-mailbestand kunnen ouders nu gemakkelijk met elkaar in contact treden.

En de bewoners zelf?

Ook de bewoners zelf worden gehoord. Zo maakten zij duidelijk dat een verjaardag met een grote familie in de huiskamer geen probleem is, maar dat dit eerst wel even overlegd moet worden. Terecht, het is hún huis. Maar cliëntvertegenwoordigers zijn zeker welkom.

Thuis voelen

Zo zijn de huiskamergesprekken binnen Bartiméus een belangrijk middel om het leven van alledag zo te organiseren dat de bewoners zich hier steeds beter thuis voelen. Een leven waar zij en hun vertegenwoordigers invloed op hebben.

FAMILIE PARTICIPATIE

Familieparticipatie heeft als uitgangspunt: contact tussen de organisatie en familie en vrienden van onze bewoners. Familieparticipatie gaat verder dan mantelzorg.

Vaak komt iemand bij Bartiméus wonen omdat de zorg thuis te zwaar wordt, omdat de mantelzorger moe is, omdat de creativiteit om voor alles een oplossing te zoeken opgebruikt is. Toch blijft de directe verbinding met familie en vrienden belangrijk als je bij een zorgorganisatie komt wonen. Veel cliënten hebben contact met familie en bekenden, maar door de wijzigingen in de zorg zal dit in de toekomst anders moeten gaan dan we tot nu toe gewend waren. Een intensieve betrokkenheid van het netwerk van de cliënt bij het wonen bij een zorginstelling wordt steeds noodzakelijker. Deze veranderingen worden door de organisatie gestimuleerd en dat zal in samenwerking met de cliëntenraad gaan.

Familieparticipatie kan het leven van de bewoners veel geven: bijvoorbeeld samen de tuin van de woning op orde brengen of skypen met familie en vrienden. De huiskamergesprekken waren in 2013 een eerste stap om families en vertegenwoordigers dichter naar de woning bij Bartiméus te brengen. Hier worden gesprekken gevoerd en afspraken gemaakt over wat gedaan moet worden. Goede communicatie is belangrijk bij familieparticipatie.

Sociale media zou bijvoorbeeld kunnen helpen om dichter bij elkaar te komen. Mensen kunnen ook een bezoek combineren met een actie zoals de avondvierdaagse of een feest. Of samen een 'kastendag' organiseren zoals in het Henriëtte van Heemstrahuis wordt gedaan. Of in het voor- en najaar kleding wisselen en kijken wat hersteld of vervangen moet worden.

In het Ondersteuningsplan kunnen hiervoor goede afspraken worden gemaakt. Familieparticipatie heeft vele invalshoeken en vaak komen families zelf met onderwerpen.

Om meer aandacht hieraan te besteden zal er in het najaar een themabijeenkomst georganiseerd worden. Zet zaterdag 4 oktober 2014 alvast in je agenda.

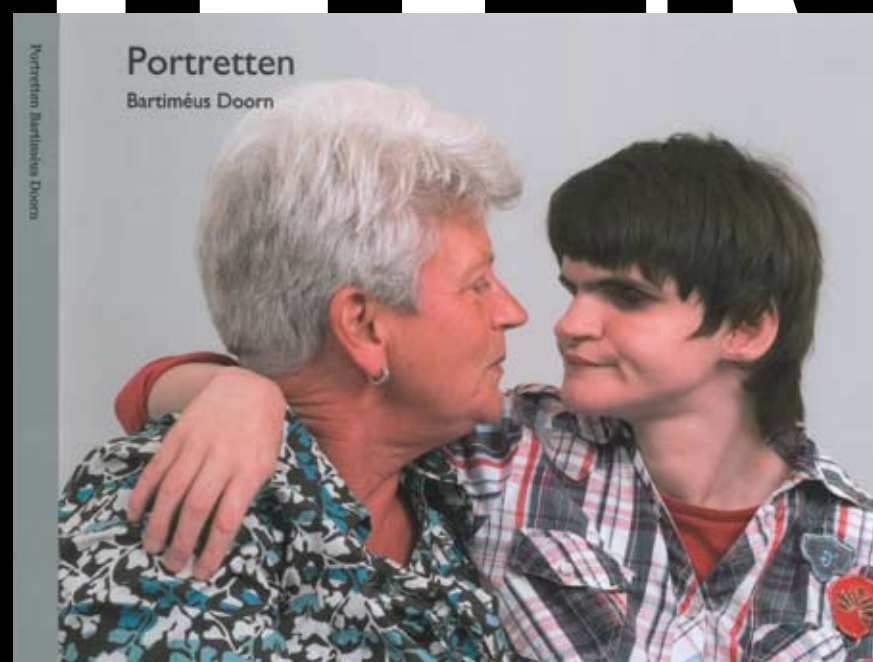

PORTRETTE

Portretten Bartiméus Doorn is een fotoboek van mensen die zich op het traditionele jaarfeest hebben laten portretteren.

De cliënten of bewoners uit Bartiméus Doorn zijn slechtziend of blind en hebben daarnaast andere beperkingen. Het fullcolour fotoboek laat prachtige momenten zien die zij met hun vrienden, ouders, familie, begeleiders of andere relaties delen. In deze krant treft u daaruit foto's aan. Juist die belevenis van de cliënt met zijn netwerk willen we u meegeven wanneer we spreken over familieparticipatie, mantelzorg en vrijwilligerswerk.

Een boek van Jan IJzerman
Verschenen in 2013 en te bestellen via de bibliotheek van Bartiméus in Zeist
Prijs: € 34,50 (excl. verzendkosten)

MEEDOEN MET EEN BEPERKING

Voor het Panel Samen Leven wordt door onderzoeksinstituut Nivel aan panelleden vragen voorgelegd over zes onderwerpen: **wonen, ergens heen gaan, vervoer, werk en dagbesteding, vrije tijd en sociale contacten.**

In het Panel Samen Leven zitten 500 mensen met een verstandelijke beperking en ruim 400 betrokkenen. Dit zijn meestal familieleden, maar soms bekenden of begeleiders. Sinds 2012 zijn ook mensen met een visueel én verstandelijke beperking lid van het panel.

Minimaal eenmaal per twee jaar worden panelleden met een beperking uitgenodigd voor een vraaggesprek thuis. De naasten krijgen eenmaal per jaar een schriftelijke enquête toegestuurd.

info: www.nivel.nl

3

PARTIJEN- OVERLEG

Samenwerking van de cliëntenraden van Bartiméus, Koninklijke Visio en de Oogvereniging Nederland met als doel de belangen van slechtziende en blinde mensen te behartigen.

De Oogvereniging is een patiëntenvereniging die is ontstaan uit diverse verenigingen en netwerken voor mensen met een oogandoening.

Van Bartiméus doen de Centrale Cliëntenraad en de beide sectorraden Wonen en Dienstverlening mee aan het Driepartijenoverleg met Bert Veneberg als de betrokken ambtelijk secretaris.

Info: www.oogvereniging.nl

Dr. Mieke Cardol van het Kenniscentrum Zorginnovatie van de Hogeschool Rotterdam onderzocht hoe mensen met een verstandelijke beperking mee doen in de samenleving en wat zij belangrijk vinden?

Leven in een binnenwereld

In eerste instantie lijkt het erop dat deze mensen zowel op het werk als thuis binnen de beschermde wereld van de zorginstelling blijven. De vijf personen die meededen aan het onderzoek bleken echter verschillende activiteiten te ontplooiën buiten de zorginstelling, via internet, een kop koffie in het dorp of bijeenkomsten over onderwerpen dat hen interesseert. Andersom is het voor 'mensen van buiten' vaak moeilijk om een instelling in te gaan en in contact te komen. Voor de buitenwereld is een zorginstelling vaak een gesloten wereld.

IMPACT VISUSBEPERKING

OM TAFEL MET GEMEENTEN

Toen de gemeente Utrechtse Heuvelrug plannen maakte voor een andere inrit bij Bartiméus, stonden geen verkeerslichten gepland. Niet nodig, te duur. Tot een beleidsambtenaar een donkere bril op kreeg en zelf ‘in het donker’ overstak. Nu staan die verkeerslichten er wel. Dankzij het project Op de Kaart komen mensen met een visuele en verstandelijke beperking in gesprek met beleidsmensen van de lokale overheid.

‘Mensen met een visuele en verstandelijke beperking waren niet lokaal georganiseerd en daarom niet in beeld bij lokale beleidsbepalers’, zegt Bert Veneberg. ‘Daarom is in 2009 het project Op de Kaart gestart. Door de overheveling van taken binnen de AWBZ krijgen gemeenten steeds meer zorgtaken toebedeeld. Maar waar lopen visueel en verstandelijk beperkte mensen dan tegenaan? Van wie kun je dat beter horen van dan van de mensen zelf. Gemeenten wisten alleen niet altijd hoe ze met deze mensen in contact konden komen. Via het project Op de Kaart zijn hiervoor al vele lijntjes gelegd.’

Cliënt doet het woord

Veneberg is vanuit Bartiméus projectleider binnen het project Op de Kaart. In het projectteam zitten projectleiders vanuit zorginstellingen die zich verenigd hebben in de Vereniging Gehandicaptenzorg Utrecht (VGU). ‘Zo hebben mensen met een verstandelijke beperking inbreng op het beleid van gemeenten. Wij faciliteren dat, maar de cliënt doet het woord. Die moet in beeld komen.’

Zo zit vanuit Bartiméus Richel Brunken in de klankbordgroep Transitie Sociale Domein. Veneberg begeleidt hem daarbij. ‘Hij denkt als ervaringsdeskundige met de gemeenten mee over de extra zorgtaken die ze nu krijgen.’

Toneelstuk

Ook is vanuit het project Op de Kaart een toneelstuk opgezet op basis van levensverhalen van cliënten. Veneberg: ‘Dit stuk spelen we onder andere op gemeentehuizen. Via rollenspellen ervaren gemeenteambtenaren bijvoorbeeld welke praktische problemen mensen met beperkingen tegenkomen als ze iets aanvragen aan het gemeenteloket. Dat zijn vaak eyeopeners. Net als de ogen van de gemeenteambtenaar opengingen toen hij met een donkere bril bij ons de straat overstak.’

RECHT

Nederland heeft het ‘Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap’ op 30 maart 2007 wel ondertekend maar nog steeds niet geratificeerd.

In Nederland bevinden mensen met een beperking zich nog steeds in een positie waarin zij niet volwaardig aan de samenleving kunnen meedoen. Obstakels in het openbaar vervoer of bij de stembus zijn er nog steeds. Daarnaast ervaren veel mensen belemmeringen bij de toegang tot bibliotheken, winkels, bioscopen, sportfaciliteiten en cafés. Voordat ratificering plaats vindt wil de regering wil eerst onderzoeken welke wetten aangepast moeten worden en wat het gaat kosten om alle verplichtingen uit te voeren die het verdrag met zich meebrengt. Door nieuwe wetgeving en nieuw beleid mag de bestaande situatie van mensen met een beperking echter niet verslechteren.

Het beleid bij Bartiméus vloeit voort uit dit internationale verdrag. Het houdt bijvoorbeeld in dat cliënten bewust gemaakt moeten worden van hun rechten. De cliëntleden van de Cliëntenraad Wonen gaan in het voorjaar naar een training over dit onderwerp. Ook heeft een ieder die om de cliënt heen staat, de opdracht om ervoor te zorgen dat zij sterker gaan beseffen dat zij erbij horen, door individuele autonomie en eigen keuzes mogelijk te maken.

WIE WAT WAAR

Iedereen die bij Bartiméus komt wonen is visueel beperkt of blind. Veel bewoners hebben meerdere beperkingen. Die kunnen we niet los zien van elkaar. Er zijn heel wat 'doelgroepen' zoals wij ze noemen. Iedereen heeft zijn specifieke zorg nodig. Dat vinden we als cliëntenraad heel belangrijk: zorg voor bewoners die hoort bij hun hulpvraag.

Naast de woonlocaties wordt ook werk- en dagbesteding aangeboden: deze worden gebruikt door veruit de meeste volwassen bewoners, een deel van de kinderen en jongeren en ook door een kleinere groep externe cliënten.

ERMELO

In ERMELO wonen o.a. senioren, vaak met bijkomende problematiek, en (jong)volwassenen met een extra hulpvraag in appartementencomplexen. In het Henriëtte van Heemstrahuis is een verpleegafdeling.

ZEIST

In de woningen op de locatie ZEIST wonen kinderen, jongeren en jongvolwassenen. Daar is specifieke kennis van deze doelgroep. In de buitenhuizen in Zeist wonen vaak jongvolwassenen met een lichtere hulpvraag.

In LOCHEM is een kleinere locatie waar een hechte groep volwassenen met een meervoudige beperking woont.

DOORN

Op de locatie DOORN hebben de meeste bewoners naast een visuele- ook een verstandelijke beperking. Deze varieert van: uiteenlopend niveau van verstandelijke beperking, gedragsproblematische - en psychiatrische zorg en mensen met een auditieve beperking, in spreektaal de 'doofblinden'. Ook is in Doorn veel kennis van en ervaring met verzorgende en medische begeleiding.

WAT DEED DE CLIËNTENRAAD WONEN ZOAL?

de kwaliteit van voeding hoog op de agenda gezet.

de medicatievoorziening herhaaldelijk besproken.

zich bemoeid met de organisatie van de Huiskameroverleggen.

de driehoek "cliënt-familie-professional" ingebracht.

zich hard gemaakt voor goede informatie middels een 'Woonnieuws'.

kritisch gekeken naar de reorganisatie en de personeelsverdeling in de woningen en bij de dagbesteding.

was intensief betrokken bij de nieuwbouw.

Nieuwe reglementen voor organisatie medezeggenschap

Binnen Bartiméus zijn voor de cliëntenraden nieuwe reglementen van kracht. Hierin staat precies beschreven hoe de medezeggenschap is geregeld. Bijvoorbeeld: welke cliëntenraden zijn er, hoe zijn deze samengesteld en wie mogen lid worden? Via de cliëntenraad kunnen cliënten of hun vertegenwoordigers formeel invloed uitoefenen op belangrijke beslissingen die Bartiméus neemt. Cliëntenparticipatie is belangrijk want deze beslissingen hebben vaak grote gevolgen voor het dagelijkse leven van de cliënten. Er zijn binnen Bartiméus verschillende medezeggenschapsraden. Voor de cliënten van Bartiméus Wonen zijn de Centrale Cliëntenraad, de Cliëntenraad Wonen en de Medezeggenschapsraad relevant.

De Centrale Cliëntenraad gaat over het strategisch beleid van alle onderdelen van Bartiméus en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan de bestuurder van Bartiméus (Jopie Nooren). De voorzitter en de vicevoorzitter plus een cliëntlid van de Cliëntenraad Wonen hebben tevens zitting in de Centrale Cliëntenraad. De Cliëntenraad Wonen is gericht op het beleid wat direct de cliënten raakt. Een belangrijk aspect bij de uitvoering van deze taak is voor hen de vragen en signalen van de verschillende doelgroepen cliënten, zowel van Wonen als ook van Dagbesteding te horen. De Cliëntenraad Wonen adviseert vervolgens vanuit cliëntenperspectief, gevraagd en ongevraagd, de directeur van de sector Wonen (Sabine Muijers).

Cliëntenraad Wonen

Leden van de Cliëntenraad Wonen zijn cliënten en cliëntvertegenwoordigers van Bartiméus Wonen. De cliëntleden zijn allen vertegenwoordigers van lokale medezeggenschapsorganen. Dit zijn:

Bewonersraad Cluster BBW Bijzonder Begeleid Wonen locatie Doorn

Voor alle bewoners van deze beschermde woonlocatie is er de mogelijkheid om deel te nemen aan de Bewonersraad.

Medewerkersraad Cluster Dagbesteding

Iedere dagbestedingswerkplaats en activiteitencentrum heeft een afvaardiging in deze Medewerkersraad.

Clusterraad GWO Geïntegreerd Wonen en Ouderen locatie Ermelo

De leden komen onder andere uit: het verzorgingshuis Henriëtte van Heemstra, de zorgappartementen op deze locatie, en de Wittenborg, de woonvoorziening voor jongeren in opleiding in het dorp.

Wijkwoningenoverleg Cluster OGW Ontwikkelingsgericht Wonen

De deelnemers wonen in het dorp.

In deze lokale raden worden onderwerpen behandeld die de cliënten direct raken. Het geven van informatie en het horen van wat voor hen belangrijk is, staat op de voorgrond. Iedere woonvoorziening kent een eigen Huiskameroverleg waar deze zaken vervolgens ook weer aan de orde kunnen komen. Voor de Medewerkersraad is deze koppeling er met de werkoverleggen op alle dagbestedingsonderdelen.

Cliënten en cliëntvertegenwoordigers

De sector Wonen van Bartiméus ondersteunt mensen die meervoudig beperkt zijn. Naast slechtziend of blindheid is er altijd sprake van meerdere factoren waardoor zij cliënt zijn bij Bartiméus Wonen, van jong tot oud. Bij een grote groep, waaronder zij die verstandelijk ernstig beperkt zijn, lukt het niet altijd om zelf goed op te komen voor hun belangen, laat staan voor anderen zoals dat in de cliëntenraad van de leden gevraagd wordt. Daarom bestaat de Cliëntenraad Wonen niet alleen uit cliënten, maar ook uit cliëntvertegenwoordigers. Een cliëntvertegenwoordiger is alleen aan de orde als een cliënt – ook met ondersteuning – niet voor zichzelf (en anderen) op kan komen.

Waaruit bestaat de Cliëntenraad Wonen?

De Cliëntenraad Wonen bestaat uit minimaal 10 en maximaal 17 leden. Zeker de helft van de leden van de Cliëntenraad Wonen zijn cliënten. Er zitten ook ten minste 5 cliëntvertegenwoordigers in de raad.

Voor de verkiezingen van de leden van de Cliëntenraad Wonen zijn de cliënten ingedeeld in de volgende kiesgroepen:

- Cluster Ontwikkelingsgericht Wonen (OGW)**
- Cluster Intensief Begeleid Wonen (IBW)**
- Cluster Bijzonder Begeleid Wonen (BBW)**
- Cluster Geïntegreerd Wonen en Ouderen (GWO)**
- Cluster Dagbesteding (D)**

Uit elke kiesgroep worden minimaal 2 leden gekozen, zodat binnen de cliëntenraad een evenredige verdeling van de kiesgroepen ontstaat. Deze procedure en regels met betrekking tot het werk van de cliëntenraad is in 2013 vastgelegd in nieuwe reglementen.

mail voor meer info:
clienraadvonen@bartimeus.nl

RAADSLEDEN

De cliëntenraad heeft als visie een toetsbare positieve bijdrage leveren aan de kwaliteit van het leven van cliënten. De adviezen van de cliëntenraad moeten ertoe bijdragen dat de hulpvraag vraaggestuurd vorm krijgt. Cliënten en hun vertegenwoordigers zijn als zorggebruiker ervaringsdeskundigen. Deze deskundigheid zet de Cliëntenraad Wonen actief in het proces van medezeggenschap in.

VERKIEZINGEN

Eind 2014 eindigt de zittingsperiode van een vijftal leden van de huidige Cliëntenraad Wonen. Ook de voorzittersrol komt vacant. In de eerste week van oktober worden verkiezingen gehouden voor nieuwe raadsleden. De Cliëntenraad Wonen is op zoek naar mensen die zich kandidaat willen stellen.

Van kandidaten verwachten we dat zij in staat zijn de belangen van hun achterban te behartigen en op organisatieniveau kunnen denken. We streven ernaar de Cliëntenraad Wonen zo samen te stellen, dat de belangen van de cliënten uit alle geledingen en doelgroepen van de organisatie goed aan bod komen.

Daarom zoeken we specifiek:

afgevaardigden van het Henriëtte van Heemstrahuis
de Wittenborg in Ermelo

locatie Zeist: een cliëntvertegenwoordiger

locatie Doorn: cliëntvertegenwoordigers van cliënten met een intensieve zorgvraag
cliëntleden van alle woonlocaties.

Wil je meer weten over de werkzaamheden van een cliëntenraad en wat het inhoudt om lid te zijn van de Cliëntenraad Wonen? Neem dan contact op met Bert Veneberg (zie onderstaande contactgegevens).

CRW AWARD

Cliëntenraad Wonen AWARD

In het afgelopen jaar is door veel mensen hard gewerkt om het leven van de cliënten een positieve boost te geven. Wij denken dat de CRW AWARD 2014 mag gaan naar: het Woonbureau.

Het was een hele klus om iedereen te begeleiden in keuzes maken en de verhuizingen te regelen. Dus zeker verdiend!

Gefeliciteerd!

2014!

CONTACT

Bert Veneberg

ambtelijk secretaris Cliëntenraad Bartiméus Wonen

bveneberg@bartimeus.nl

06 55830070

0343 526 648

www.bartimeus.nl